

Հաստատված է
Պետություն և
իրավունքի
տեսություն և
սահմանադրական
իրավունքի ամբիոնի 31.
08.2020թ.
նիստում (արձ.թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝

.....
 (ստորագրություն)

.....
 (ամիսամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՅԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆՆԿԱՐԱԳԻՐ
 (Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ	Մարդու իրավունքների տեսություն և հիմնահարցեր
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ	
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	Իրավագիտություն (մագիստրատուրա), առկա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ	Պետություն և իրավունքի տեսություն և սահմանադրական իրավունքի ամբիոն E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ	Գ.Առաքելյան, E-mail: rmarandyan@mail.ru, հեռ. 055 56 67 23
ՈՒՍՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՍՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԿՐԵՂԻՏՆԵՐ	3(երեք)

Կրթական աստիճան	մագիստրոս
Կրեդիտներ	3(երեք)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ	<p>«Մարդու իրավունքների տեսություն» հիմնահարցեր» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 90 ժամ, որից 28 ժամ դասախոսություն, 4 ժամ սեմինար, 58 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին մագիստրոսը համալսարանական գրականության հենքի վրա վերլուծական և հետազոտական աշխատանքներ է իրականացնում, պատրաստում է ռեֆերատներ և էսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Լսարանային դասերը կայանում են 2 աբաթը 2 ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում՝ ստուգարքով:</p>
Մուտքային պահանջներ	<p>Դասընթացը կառուցվում է «ՀՀ սահմանադրական իրավունք», «Արտասահմանյան երկրների սահմանադրական իրավունք», «Միջազգային իրավունք», «Եվրոպական իրավունք» դասընթացների հենքի վրա:</p>
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	<p>«Մարդու իրավունքների տեսություն» հիմնահարցեր» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են մարդու իրավունքների ձևավորման պատմական գործընթացը, խնդրո առարկա հարցի հետ կապված կոնվենցիաները, ՄԱԿ-ի դերը, ժամանակակից տեսական մոտեցումները:</p>
ՆՊԱՏԱԿ	<p>Դասընթացին պատկան է մագիստրոսների համապարփակ դասախոսությունների միջոցով ներգրավել գիտահետազոտական աշխատանքների շրջանակ՝ հիմք ընդունելով՝ 1. ՀՀ Սահմանադրության դրույթները, 2. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակ</p>

	<p>կագիրը , 3.ՄԱԿ-ի հռչակագրերը և դաշնագրերը , 4. Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի դրույթները , 5. Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանի նախադեպային իրավունքը :</p>
<p>ԽՆԴԻՐՆԵՐ</p>	<p>Դասընթացի խնդիրներն են՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ներկայացնել մարդու իրավունքների տեսուչական առարկան , համակարգը և խնդիրները , ▪ ներկայացնել կրոնի գործունը մարդու իրա- վունքների ուսումնասիրության բնագավառում , ▪ ուսումնասիրել ժամանակակից փաստա- թղթերը և կոնվենցիաները , ինչպես նաև՝ տեսական մոտեցումները :
<p>ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼԶԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆԵՆԵՐ 1.Կարողանա</p>	<p>1) տիրապետել մարդու իրավունքների պաշտ- պանության սահմանադրական նորմերին և այդ բնագավառում բարեփոխումներին ,</p> <p>2) կարևորել մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատության ներքին առաջնայնությունը բոլոր բնագավառներում ,</p> <p>3) ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետության գործունեությունը մարդու իրավունքների միջազգային փաստաթղթերին միանալու և վավերացնելու բնագավառում ,</p> <p>4) ընկալել ՀՀ Սահմանադրության կարևոր- ությունը մարդու իրավունքների պաշտ- պանության խնդրում ,</p> <p>5) քննարկումներ և բանավեճեր անցկացնել մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատու- թյունների պաշտպանության և այդ բնագավառում կրոնի կարևոր դերակատարության վերաբերյալ ,</p> <p>6) անդրադառնալ մարդու իրավունքների բնա- գավառում գոյություն</p>

	<p> ունեցող խնդիրներին և բաց թողնումներին և առաջարկել դրանց հնարվոր և ուժման ճանապարհները, 7) տիրապետել մարդու իրավունքներին պաշտպանության սահմանադրական նորմերի կիրառման մեթոդաբանությանը, 8) տիրապետել մարդու իրավունքներին պաշտպանության ունիվերսալ և տարածաշրջանային կոնվենցիաներին, 9) տիրապետել մարդու իրավունքներին պաշտպանության վերահսկողության միջազգային կառուցակարգերին: </p>
<p>ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ</p>	
<p>Հիմնական</p>	<p> 1.ՀՀ Սահմանադրությունը : 2.МГИМО Международное право, М.2012: 3.Тиунов О.И. Международное гуманитарное право, М. 2009: 4. ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքներին միջազգային փաստաթղթերի ընտրանի - Երևան 2009: </p>
<p>Լրացուցիչ</p>	<p> 1..Бекашев К.А. Международное публичное право-М., 2014: 2.Международная жизнь, М. 2013: 3. Հանս Պետեր Գասեր - Միջազգային մարդասիրական իրավունք - Երևան 1999: 4.Международное право в 2-х томах, М.2009: 5.Ֆլորանս Բենուս - Ռոբերտ, Հայ նրիխ Կլեբես, Եվրոպայի խորհրդի իրավունք - Եվրոպայի խորհրդի - Երևան, 2007թ.: </p>

<p>ԳԼԱՅԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻԻՉՆԵՐ ԿՇԻՌ</p>	<p>Ստուգարք (ստուգված, չստուգված)</p>
<p>ԳԼԱՅԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ/ ՄԵԽԱՆԻՉՄՆԵՐ</p>	<p>Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»:</p> <p>Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝</p> <p>ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրումայն, նյութը սերտորեն կապում է ուսուցանողի ծառայության խնդիրներին հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով,</p> <p>բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական ճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակություններին ու հմտություններին,</p> <p>գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները,</p> <p>դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի</p>

ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	
	Դաս ապլ ան ի որ և է փո փո խո ւ թ յ ու և ն ախօրոք կ տեղ ե կ աց վ ի ու ս ան ող ի ն :

	Ծրագրայ ի ն ն յ ու թ ի զ գ ալ ի մ ա ս ը , թ ու յ ի է տ ալ ի ս է ա կ ան ս խ ալ ն եր , չ ի կ ար ող ան ու մ կ ա տ ա ր ե լ գ ո Ր ծ ն ա կ ան առ ա ջ ա դ ր ան ք ն եր ն ու լ ու ծ ե լ ի ն դ ի ի ը ն եր ը :
--	--

<p>Ներկայություն</p>	<p>Սովորողի՝ դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ 2 ահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում ևսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև՝ մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:</p>
<p>Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ</p>	<p>Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրոմիավոր:</p>
<p>Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ</p>	<p>Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում:</p> <p>Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում ուսանողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:</p>

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՂՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

<p align="center">Թեմա 1</p> <p align="center">Մարդու իրավունքների տեսությունը և ձևավորման պատմական գործընթացը</p> <p align="center">(2 ժամ դասախոսություն)</p>	
<p align="center">Թեմայի հարցերը</p>	<p align="center">Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն</p>

<p>1.Մարդու իրավունքների տեսության վերաբերյալ գոյություն ունեցող մոտեցումները:</p> <p>2. Մարդու իրավունքների պաշտպանության արմատները:</p>	<p>Հարցեր 1-2 - անցկացվում է դասախոսություն՝ ուսանողների ուշադրությունը հրավիրելով խնդրահարույց հարցերի վրա:</p> <p>Հարցեր 1-2 - սեմինար պարապմունք, քննարկում:</p>
---	---

Թե մ ա 2

Մարդու իրավունքների բիլլ -ը որպես մարդու իրավունքների պաշտպանության

առաջին իրավական նկարգված փաստաթուղթ

(2-րդ դասախոսություն)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Մարդու իրավունքների բիլլ -ի ամրագրման գործընթացը :</p> <p>2. Մարդու իրավունքների բիլլ -ը ԱՄՆ-ի սահմանադրությունում : Փաստաթղթի նշանակությունը Մարդու իրավունքների նորմերի իրավական նկարգման բնագավառում :</p>	<p>Հարցեր 1-2- դասախոսություն : Ուսանողները նախապես ծանոթանում են գրականությանը՝ խնդրո առարկա հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու նպատակով :</p> <p>Հարցեր -1-2-սեմինար պարապմունք՝ մարդու իրավունքների իրավական նկարգման հետ կապված :</p>

Թե մ ա 3

**Թ.Ջեֆերսոնի, Բ.Ֆրանկլինի և Ջ.Մեդիսոնի հիմնարար դերը մարդու
իրավունքների տեսու թյան մշակման խնդրում**

(4 ժամ դասախոսություն)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Մարդու իրավունքների առաջնային խնդիրները ըստ Թ. Ջեֆերսոնի, Բ. Ֆրանկլինի և Ջ. Մեդիսոնի: Խնդրո առարկա հարցի հետ կապված նրանց մոտեցումների ընդհանրությունը:</p> <p>2. 1789 թ. Ֆրանսիայի Ազգային Ժողովում ընդունված «Մարդու և քաղաքացու իրավունքները» հռչակագրի առանցքային նշանակությունը:</p>	<p>Հարցեր 1-2 - անցկացվում է դասախոսություն՝ խմբային քննարկման եղանակով: Ուսանողները նախապես ուսումնասիրում են քննարկող նյութերը և ներկայացնում խնդրահարույց հարցերը:</p> <p>Հարցեր 1-2 - սեմինար պարապմունք՝ խնդրո առարկա հարցերի վերաբերյալ:</p>

Թե մ ա 4

**ՄԱԿ-ը որ պե ս մ ար դ ու ի ր ավ ու ւ ք ն եր ի ի ր ավ ակ ան ն որ մ եր ի մ շ ակ մ ան ,
դ ր ան ց գ ար գ աց մ ան և ի ր ավ ակ ան ո ն ակ ար գ մ ան հ ի մ ն ար ար կ առ ու յ ց**

(4 ժ ամ դ աս ախո ս ու լ թ յ ու ւ ն)

Թե մ այ ի հ ար ց եր ը	Դ աս ավ ան դ մ ան և գ ն ա հ ա տ մ ան մ ե թ ո դ աբ ան ու լ թ յ ու ւ ն
<p>1. Մար դ ու ի ր ավ ու ւ ք ն եր ի հ ամ ը ն դ հ ան ու լ ը ն դ ու ւ մ ան գ ո թ ը ն թ ա ց ը ՄԱԿ-ու մ :</p> <p>2. Մար դ ու ի ր ավ ու ւ ք ն եր ի հ ամ ը ն դ հ ան ու լ ը ն դ ու ւ մ ան գ ո թ ը ն թ ա ց ը ն որ պե ս մ ար դ ու ի ր ավ ու ւ ք ն եր ի տե ս ու լ թ յ ան կ ար և ո թ ա գ ու յ ն ա դ թ յ ու լ ը :</p> <p>3. Մար դ ու ի ր ավ ու ւ ք ն եր ի հ ամ ը ն դ հ ան ու լ ը ն դ ու ւ մ ան գ ո թ ը ն թ ա ց ը ն որ պե ս հ ամ ամ ար դ կ այ ի ն ար ժ ե ք :</p>	<p>Չ ար ց եր 1-2 - կ ար դ ա ց վ ու մ է դ աս ախո ս ու լ թ յ ու ւ ն :</p> <p>Չ ար ց 3 - հ ն ք ն ու լ ը յ ն ա շ խ ա տ ա ն ք : Ո ս ա ն ո ղ ն եր ը ծ ա ն ո թ ա ն ու մ ե ն Չ ո չ ա կ ա գ ը ի դ ու յ թ ն եր ի ն ա վ ե լ ի խ ո թ ը գ ի տե լ ի ք ն եր ձ ե ո ք բ եր ե լ ու ն պ ա տ ա կ ո վ :</p>

Թե մ ա 5

**Մարդու իրավունքների խորհուրդը որպես մարդու իրավունքների
բնագավառում կարևորագույն բարեփոխումների գործուն**

(4ժամ դասախոսություն ,2ժամ սեմինար պարապմունք)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Մարդու իրավունքների խորհրդի ստեղծման անհրաժեշտությունը և իրավական հենքը :</p> <p>2. Մարդու իրավունքների խորհրդի գործառույթները :</p> <p>3. Մարդու իրավունքների խորհրդի տեսական և պրակտիկ նշանակությունը :</p>	<p>Հարցեր 1-2 - Անցկացվում է դասախոսություն , խմբային քննարկման եղանակով :</p> <p>Հարց 3-սեմինար պարապմունք . Ուսանողները նախապես ծանոթանում են անհրաժեշտ նյութերին և առանձնահատկություններին :</p>

Թե մ ա 6

**ՄԱԿ-ի Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի
ինստիտուտը որպես մարդու իրավունքների պաշտպանության
ունիվերսալ մարմին**

(4ժամ դասախոսություն)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի ինստիտուտի ձևավորումը և գործառույթները:</p> <p>2. Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի գարգացող և անցումային 2 րջանում (ԱՊՀ երկրներ) գտնվող ներկայացուցչությունների դերն ու նշանակությունը մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում:</p> <p>3. Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի ինստիտուտի տեսակն և պրակտիկ համագործակցությունը տարածաշրջանային միջազգային կազմակերպությունների համապատասխան կառույցների հետ:</p>	<p>Հարցեր 1-3 - անցկացվում է դասախոսություն . Ուսանողները նախապես ծանոթանում են ինդրոառարկա թեմային վերաբերող նյութերին և գրականությանը, ներկայացնում են ինդրահարույց հարցեր:</p> <p>Հարցեր 1-3 սեմինար պարապմունք: Ուսանողները ուսումնասիրում են ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի և նրա տարածաշրջանային ներկայացուցչությունների գործառույթները:</p>

Թե մ ա 7

**Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության միջազգային կոնվենցիաների և դաշնագրերի տեսական և գործնական նշանակությունը ժամանակակից միջպետական հարաբերություններում
(2 ժամ դասախոսություն)**

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության եվրոպական կոնվենցիայի կիրառման իրավական հենքը:</p> <p>2. ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքների միջազգային դաշնագրերի կիրառման դժվարությունները և առանձնահատկությունները «Երրորդ աշխարհի» երկրներում:</p>	<p>Հարցեր 1-2 -անց կացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով: Ուսանողները նախօրոք ուսումնասիրում են քննարկվող նյութերը, բարձրացնում են խնդրահարույց հարցեր:</p> <p>Հարցեր 1-2 - սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում ուսանողները ուսումնասիրում են խնդրառարկա կոնվենցիաների և դաշնագրերի կիրառման հիմնախնդիրները տարբեր տարածաշրջաններում, անդրադառնում են ընթացիկ առաջադրանքներին:</p>

Թե մ ա 8

**Մարդու իրավունքների պաշտպանի (օմբուդսմենի) ինստիտուտի
ձևավորումը, նրատեսական և պրակտիկ նշանակությունը**

(2ժամ դասախոսություն)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1.«Օմբուդսմենի» ինստիտուտի ձևավորման պատմական գործընթացը: Եվրոպական պետությունների դերը խնդրո առարկա բնագավառում:</p> <p>2.«Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենքի մշակումը և ընդունումը: Մարդու իրավունքների պաշտպանի ընտրությունը ՀՀ-ում և նրա գործառնությունները:</p>	<p>Հարց 1-անց կացվում է դասախոսություն քննարկման եղանակով: Ուսանողները նախապես ուսումնասիրում են միջազգային փորձը և ներկայացնում են իրենց մոտեցումները:</p> <p>Հարց 2- սեմինար-պարապմունք. Ուսանողները ծանոթանում են մարդու իրավունքների պաշտպանության ՀՀ օրենքին, այն համեմատում են այլ պետությունների համապատասխան օրենքների հետ և բարձրացնում խնդրահարույց հարցեր:</p>

Թե մ ա 9

**Կրոնի գործունը և դրահետկապված հայ եցակարգերը մարդու
իրավունքների պաշտպանություն և բնագավառում**

(2ժամ դասախոսություն)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1. Իսլամը և մարդու իրավունքները: Շարիաթի իրավունքը մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում:</p> <p>2. Կրոնական ուսմունքների դերը իրավունքների հայ եցակարգի կայացման բնագավառում:</p>	<p>Չարց 1- կարդացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով: Ուսանողները նախապես ծանոթանում են Շարիաթի իրավունքի, Ղուրանի նորմերի, ինչպես նաև՝ իսլամում գոյություն ունեցող Սուլնի և Շիա ուղղությունների հետ: Ուսումնասիրում են այդ բնագավառում գոյություն ունեցող նյութեր:</p> <p>Չարց 2- ուսանողները ծանոթանում են տարբեր կրոնական ուսմունքների մոտեցումները՝ կապված մարդու իրավունքների պաշտպանության հետ: Բարձրացնում են խնդրահարույց հարցեր:</p>

Թե մ ա 10

**Մարդու իրավունքների տեսուչության հիմնախնդիրները նոր
ժամանակներում**

(2ժամ դասախոսություն ,2ժամ սեմինար պարապմունք)

Թե մ այ ի հարցերը	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
<p>1.Մարդու իրավունքների գաղափարախոսությունը և փիլիսոփայությունը ժամանակակից միջազգային հարաբերություններում: Արևմտյան քաղաքակրթության դերը մարդու իրավունքների գաղափարախոսության բնագավառում: Մարդու իրավունքների բարեփոխումները ՄԱԿ-ի համակարգում:</p>	<p>Հարց 1- Անցկացվում է դասախոսություն խմբային քննարկման եղանակով: Ուսանողները միակողմանի ուսումնասիրում են խնդրո առարկա բնագավառին վերբերող նյութերը` ընդգրկելով տարբեր հայե- ցակարգեր: Բարձրացնում են խնդրահարույց հարցեր:</p> <p>Հարց 1- ուսանողները ծանոթանում են մարդու իրավունքների բարեփոխումների գործընթացին:</p>

Հարցաշար

«Մարդու իրավունքների տեսուչության հիմնահարցեր» դասընթացի ստուգարքի

1. Մարդու իրավունքների տեսուչության վերաբերյալ գոյություն ունենեցող մոտեցումները
2. Մարդու իրավունքների պաշտպանության արմատները
3. Մարդու իրավունքների բիլլ-ի ամրագրման գործընթացը
4. Մարդու իրավունքների բիլլ-ը ԱՄՆ-ի սահմանադրության յոթերորդ հոդվածը: Փաստաթղթի նշանակությունը Մարդու իրավունքների նորմերի իրավական նկարագրման բնագավառում
5. Մարդու իրավունքների առաջնային խնդիրները ըստ Թ. Ջեֆերսոնի, Բ. Ֆրանկլինի և Ջ. Մեդիսոնի: Խնդրո առարկա հարցի հետ կապված նրանց մոտեցումների ընդհանրությունը
6. 1789թ.Ֆրանսիայի Ազգային ժողովուրդի ընդունված «Մարդու և քաղաքացու իրավունքները» հռչակագրի առանցքային նշանակությունը
7. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագրի ընդունման գործընթացը ՄԱԿ-ում
8. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիրը որպես մարդու իրավունքների տեսուչության կարևորագույն աղբյուր
9. Մարդու իրավունքների համընդհանուր հռչակագիրը որպես համամարդկային արժեք
10. Մարդու իրավունքների խորհրդի ստեղծման անհրաժեշտությունը և իրավական հենքը
11. Մարդու իրավունքների խորհրդի գործառնությունները
12. Մարդու իրավունքների խորհրդի տեսական և պրակտիկ նշանակությունը
13. Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի նստիտուտի ձևավորումը և գործառնությունները
14. Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի զարգացող և անցումային շրջանում (ԱՊՀ երկրներ) գտնվող ներկայացուցչությունների դերն ու նշանակությունը մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում
15. Մարդու իրավունքների գերագույն հանձնակատարի նստիտուտի տեսական և պրակտիկ համագործակցությունը տարածաշրջանային միջազգային կազմակերպությունների համապատասխան կառույցների հետ

16. Մարդու իրավունքները և հիմնարար ազատությունները պաշտպանության Եվրոպական կոնվենցիայի կիրառման իրավական հենքը
17. ՄԱԿ-ի մարդու իրավունքները միջազգային դաշնագրերի կիրառման դժվարությունները և առանձնահատկությունները «Երրորդ աշխարհի» երկրներում
18. «Օմբուդսմենի» ինստիտուտի ձևավորման պատմական գործընթացը: Եվրոպական պետությունների դերը խնդրո առարկա բնագավառում
19. «Մարդու իրավունքները պաշտպանի մասին» ՀՀ օրենքի մշակումը և ընդունումը: Մարդու իրավունքները պաշտպանի ընտրությունը ՀՀ-ում և նրա գործառնությունները
20. Իսլամը և մարդու իրավունքները: Շարիաթի իրավունքը մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառում
21. Կրոնական ուսմունքների դերը իրավունքների հայեցակարգի կայացման բնագավառում
22. Մարդու իրավունքները գաղափարախոսությունը և փիլիսոփայությունը ժամանակակից միջազգային հարաբերություններում: Արևմտյան քաղաքակրթության դերը մարդու իրավունքների գաղափարախոսության բնագավառում: Մարդու իրավունքները բարեփոխումները ՄԱԿ-ի համակարգում